

Over de oorzaak van de infectie met parasieten kan worden gezegd dat dit vooral optreedt na een verandering van dieet bij Eidereenden. In de Waddenzee overwinterende Eidereenden leven primair van twee-kleppigen (Mossel *Mytilus edulis* en kokkel *Cerastoderma edule*), eventueel aangevuld met slakken (bijvoorbeeld Alikruiken *Littorina littorea*, Strandkrabben *Carcinus maenas* en Zeesterren *Asterias rubens*. Een dieet dat voor een (te) groot deel uit Strandkrabben bestaat is voor Eidereenden funest omdat deze veel parasieten bevatten en veel van de parasietinfecties zijn het gevolg van een gebrekkig voedselaanbod. Het jaar 1999 staat niet te boek als een 'slecht' kokkeljaar, dus ofschoon de Eidereenden actief van de mosselpercelen verjaagd worden was er niet direct aanleiding om een grootschalige sterfte door met voedselgebrek samenhangende parasietinfecties te verwachten. Dat dit toch gebeurd is wijst vooral op een ontoereikende kennis van de ecologie van Eidereenden in ons laatste 'natuurgebied'.

Swennen C. & Broek E. van den 1960. *Polymorphus botulus* als parasiet bij de Eidereenden in de Waddenzee. *Ardea* 48: 90-97.

C.J. Camphuysen, coördinator NZG/NSO, Ankerstraat 20, 1794 BJ Oosterend, Texel, 0222 318744, kees.camphuysen@wxs.nl

Recent bijgewerkte informatie over de resultaten van olieslachtoffertellingen (inclusief de meest recente vondsten per maand) is vanaf november 1999 te vinden op <http://home.planet.nl/~camphuys/NZGNSO.html>. Op de december pagina zijn veel details over de tellingen rond het Eider-incident te vinden.

Zeetrekten in het Pleistoceen

Een blik op een Pleistoceen Noordzeestrand: we mogen veronderstellen dat op enig tijdstip tussen zo'n 50.000 tot 35.000 jaar geleden de grote rivieren (Maas, Rijn en misschien wel Theems) uitmondden in een ondiepe zeearm met open verbinding naar volle zee. Dit gebied moet geflankeerd geweest zijn door stranden en misschien ook door duinen. Vanaf de duinen moet het uitzicht over de zee fraai geweest zijn: sneeuw witte Beloega's in het ondiepe water tussen misschien een paar ijsschotsen, zeehonden of misschien walrussen rustend op het strand vlakbij de waterlijn, in de verte een eenzaam sjokkende hyena en - heel misschien - het getrompetter van een toevallig voorbij trekkende kudde mammoeten als achtergrondmuziek!

Met deze tekst wordt een intrigerend artikel besloten over de vondsten van fossiele (zee-) zoogdieren in Nederlandse wateren (Post 1999). Dit beeld past goed bij veel van de op de Bruine Bank gevonden vogelfossielen: vooral botten van IJssduikers. Er moet hier een prachtige rijke toendra geweest zijn, wellicht met broedende Kanoetstrandlopers en Kleine of Middelste Jagers. Wie weet werden de Pleistocene zeetrekters bij hoge uitzondering wel eens verrast door een ver naar het noorden afgedwaalde Kokmeeuw. Een klusje voor de Pleistocene CDNA.

CJC

Post K. 1999. Laat-pleistocene zeezoogdieren van de Nederlandse kustwateren. *Grondboor & hamer* 53: 126-130.

Post K. & Kompanje E.J.O. 1995. Late Pleistocene white whales *Delphinapterus leucas* from Dutch coastal waters. *Lutra* 38: 67-76.